«Hi ha un silenci còmplice al voltant de la prostitució a l'Alt Empordà que sorprèn»

L'escriptor Rafael Jiménez tracta l'odi cap a les dones en una novel·la negra sobre corrupció a partir del suïcidi d'una jove a Portbou ara fa 27 anys

L´autor de la novel·la Rafael Jiménez

Rafael Jiménez és l'autor del llibre 'La núvia morta al país del vent'. 27 anys després del suïcidi d´una jove a Portbou, el cos de la qual no s´ha pogut identificar mai, l'escriptor i inspector del Cos Nacional de Policia decideix ficcionar què va portar la jove a aquest tràgic final.

Com sorgeix la idea per a aquesta novel·la?

La núvia morta al país del vent tanca la trilogia de l'odi que vaig iniciar amb Inchaurrondo Blues, que parlava del terror d'Eta i l'odi polític i El Blues de Garibaldi, que parlava de l'odi religiós. Aquest tercer llibre se centra en un odi no tan grandiloquent, un odi que passa més desapercebut, cap a les dones, cap a les persones més dèbils. Descobreixo en un article de premsa la història d'una noia que va aparèixer penjada d'un arbre a Portbou, amb un vestit blanc com el de les núvies. 27 anys després no ha estat identificada... El cas em va captivar, fa pensar molt. Partint d'aquest fet real penso a escriure una novel·la de ficció, parlant d'una hipòtesi plausible del que va passar a aquesta dona. Tant val aquesta hipòtesi com qualsevol altra, és la meva ficció.

Llavors es va posar a investigar els fets?

Vaig parlar amb la periodista Tura Soler, que signa l'article, i em va explicar què havia passat el dia dels fets. La Guàrdia Civil [http://www.diaridegirona.cat/tags/guardia-civil.html] va portar el cas, però no es va trobar a ningú que reclamés el cos. L'únic cert que del llibre és l'inici, quan la noia apareix, després deixo clar que és una ficció. Plantejo una hipòtesi no basada en cap investigació sinó en l'ànim de ficcionar com va ser la vida d'aquesta noia fins acabar així.

La seva professió de policia va ser clau per decantar els fets cap a una trama de corrupció i màfies a la comarca?

Soc policia i és molt clar que això hi té molt a veure. També és cert que en aquesta part de l'Alt Emporda, no la part de Portbou, sinó la Jonquera i les rodalies hi ha un problema greu de prostitució, tant de carretera com de grans macroprostíbuls. Molta gent denomina aquesta part de l'Alt Empordà com el macroburdell d'Europa i això és una realitat. Tothom sap que envers la prostitució es mouen molts diners i molts interessos, també molta corrupció. Hi ha un món molt negre tot i que no se´n parla gaire, se li dona com el vistiplau, no surt gaire a la premsa, és com si la gent ja hagués assumit el problema que hi ha allà, i allà hi ha moltes dones que estan obligades a prostituir-se, no tothom ho fa perquè vol, sinó per necessitat. Hi ha un món molt negre i vaig pensar que seria bona idea parlar d´aquest món i relacionar-lo amb la història d´aquesta noia.

És una manera de posar llum sobre el tema i denunciar-lo?

A Catalunya, que som molt de posar sobre la taula els problemes que hi ha, aquest tema de la prostitició, sobretot a l'Alt Empordà, passa una mica desapercebut. Mentre no hi hagi un gran problema que recordi a la gent que allò és allà, no se sent gaire a la ràdio, ni a la televisió, ni a la premsa. Hi ha com una permissivitat, sembla com si hi hagués gent que ja li va bé. Aquí hi ha una mena de silenci, còmplice o no, que em sorprèn, acostumats com estem a posar altaveu a les coses que estan mal fetes. L'Alt Empordà és possiblement la part més maca de tot el que conec d'Espanya, amb un alt nivell de vida i tot i això hi ha aquest problema que no acabo d'entendre. Si no s'acaba el problema sí s'hauria de minimitzar perquè es deixi de dir que l'Alt Empordà és el macroburdell del sud d'Europa, això no fa bé a ningú. En l'àmbit judicial el tema de la prostitució, no només a Espa nya, a tot Europa té una regulació molt poc clara. Les condemnes als proxenetes són molt suaus perquè és difícil de provar tot això. Per altra part, en l´aspecte social tampoc hi ha gaires protestes contra això. Penso que és un silenci global i això fa que continuï així. A Barcelona, en canvi, a la Rambla, tenim un problema de prostitució que dona molt mala imatge i cada estiu els mitjans en parlen. La policia sent pressió i s´hi fa més per resoldre-ho. A l'Alt Empordà gairebé no se'n parla i això és molt sospitós. La justícia i el poder legislatiu es mouen en funció de les demances socials. La gent posa sobre la taula els problemes i després els policies hi han de donar una solució, al revés no passa.

Sobre l'odi a les dones del qual parlava, com s'ha abordat dins la novel·la?

Volia parlar d'un odi més lleuger, més quotidià, mes que odi, indiferència cap a les dones. La societat ha acceptat el tema de la prostitició. Per als homes es gairebé una heroïcitat explicar-ho als amics. No hi ha consciència social que anant als prostíbuls estàs possiblement ajudant que els proxenetes continuïn i que hi ha gi moltes dones atrapades a les seves xarxes. Es dona per acceptat i és fins i tot natural que un home vagi als prostíbuls, i fins i tot els homes joves. De fet sé que hi ha agències al sud de França que organitza caps de setmana a la Jonquera per als joves francesos i això ja és el súmmum. És una mena de pack que inclou visites a prostíbuls i l'hotel i promet un cap de setmana divertit i això també es indiferència!

En algun moment va voler anar més enllà de la ficció, i esbrinar què va passar?

Sí, clar... Jo no poso en dubte que la línia d'investigació és va fer bé, també la part forense, i la Guàrdia Civil va complir el protocol perfectament. Sempre he pensat que un dels motius perquè la noia no hagi estat mai identificada és perquè mai va denunciar ningú que hagués marxat de casa. Així és gairebé impossible que la policia pugui identificar cap desaparició que no porti identificació. Suposo que va tenir una vida no gaire feliç i ningú la va trobar a faltar. L'objectiu del llibre no era només escriure una novel·la negra. Després ens hem adonat, alguns periodistes i jo mateix, que ja que disposem d'una fotografia de la noia i surt publicada al llibre, s'obre una nova possibilitat perquè sigui identificada. S'ha compartit la fotografia a diverses a xarxes socials i avui, el 2017, aquesta imatge pot haver donat la volta al món. No és tan difícil que algú la pugui reconèixer, coses més increïbles han passat.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/cultura/2017/11/27/rafael-jimenez-hi-ha-silenci/881737.html?utm_source=rss